

Sygn. akt V U 3250/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Ryszard Sadlik
Protokolant:	st. sekr. sądowy Edyta Boszczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2020 r.

na rozprawie

odwołania K. J. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 9 września 2019 roku nr (...)71 - (...)

w sprawie K. J. (1)

z udziałem M. J. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

I. zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że K. J. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, płatnikiem składek M. J. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2019 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na rzecz K. J. (1) kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt V U 3250/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 września 2019 roku znak (...)71 - (...)69/19 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. stwierdził, że K. J. (1) nie podlega z jako osoba współpracująca u płatnika składek (...) .H.U (...) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych tj. emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2019 roku.

Od powyższej decyzji K. J. (1) złożyła odwołanie żądając zmiany zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że podlega jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, tj. emerytalnemu,

rentowemu i wypadkowemu od 1 stycznia 2019 roku. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności:

1) art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło do decyzji w zakresie podlegania pod ubezpieczenie społeczne K. J. (1), podczas gdy nie jest to przypadek uzasadniający konieczność jej wydania, gdyż kwota określona przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne mieściła się w granicach prawa,

2) art. 6 ust. 1 pkt. 5 w zw. z art. 8 ust. 11 w zw. z art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych -poprzez ich niezastosowanie, a w konsekwencji uznanie, iż K. J. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu od dnia 1 stycznia 2019 roku i uznanie, że w niniejszej sprawie nie występują przesłanki do objęcia jej obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym i dobrowolnym chorobowym we wskazanym okresie,

3) art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 32 i art. 33 Konstytucji RP w zw. z art. 2 ust. 2 ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania - poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji dyskryminowanie podmiotu ze względu na płeć oraz dyskryminowanie osoby, której stan rodzinny uległ zmianie (tj. kobiety w ciąży, a następnie matki posiadającej malutkie dziecko), czego konsekwencją jest wydanie decyzji rażąco naruszającej prawa ubezpieczonej oraz działaniem na jej szkodę,

4) art. 18 ust. 8 w zw. z art. 18 ust. 10 w zw. z art. 19 ust. 10 ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych — poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, iż należy dokonać weryfikacji podstawo- składek ubezpieczonej, podczas gdy nie istnieje uzasadniona konieczność jej obniżenia, a co w konsekwencji doprowadziło do wydania decyzji rażąco krzywdzącej dla ubezpieczonej.

5) art. 83 k.c. oraz art. 58 1 i 2 k.c. w zw. z art. 58 3 K.c.— polegające na niewłaściwej wykładni przywołanych norm, która doprowadziła do błędnego ustalenia, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych skarżącej jako osoby współpracującej stanowi czynność prawną sprzeczną z ustawą albo mającą na celu obejście ustawy, pomimo że obowiązki jakie wykonywała K. J. (1) wypełniały pojęcie „współpracy”, co za tym idzie zgłoszenie do ubezpieczeń miało na celu faktyczną i rzeczywistą pomoc małżonków w prowadzeniu zarobkowej działalności gospodarczej (działalność przynosi wysoki dochód), nie zaś stworzenie tytułu do ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczenia,

6) art. 5 k.c. - poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji podjęcie decyzji, która stanowi rażące naruszenie prawa oraz zasad współżycia społecznego, a nadto jest działaniem na szkodę K. J. (1),

7) art. 2 oraz art. 7 Konstytucji RP — poprzez ich niezastosowanie, a w konsekwencji brak stosowania zasad sprawiedliwości społecznej przez organy administracji publicznej oraz podejmowanie działań nie mieszczących się w granicach powszechnie obowiązującego prawa;

8) art. 71 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej — poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji uznanie, iż K. J. (1) nie podlega pod obowiązkowe ubezpieczenia społeczne mimo spełnienia przez kobietę w ciąży (kolejno kobietę tuż po urodzeniu dziecka, która ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych) wszelkich przesłanek świadczących o jej podleganiu co w konsekwencji doprowadziło do rażąco krzywdzącej decyzji naruszającej dobro rodziny K. J. (1),

9) art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji decyzji naruszającej dobro rodziny K. J. (1) podczas zasiłku macierzyńskiego, przy czym wskazać należy iż macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej,

10) art. 68 ust. 1 i ust. 2 i ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - z uwagi na ich niezastosowanie poprzez decyzji rażąco krzywdzącej naruszającej prawo do ochrony zdrowia, poprzez błędne uznanie, iż K. J. (1) nie podlega od 1

stycznia 2019 (nie wskazując do jakiej daty) pod ubezpieczenie społeczne, naruszając tym samym zasadę do równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

11) art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego poprzez uznanie, iż opłacanie wysokich składek dopuszczalnych prawem przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą i osób z nią współpracujących miało na celu uzyskanie zasiłku chorobowego, podczas gdy do składki od wysokiej podstawy było odprowadzane nie przez okres trzech miesięcy a czterech miesięcy, przy założeniu, że K. J. (1) nadal będzie dobrze się czuła, co za tym idzie wysokość zadeklarowanych składek będzie miała charakter stały, a skarżąca pozostanie zdolna do pracy aż do chwili porodu, jednak niestety z uwagi zagrożenie utratą ciąży była zmuszona skorzystać z przysługujących jej uprawnień, co za tym idzie nie można dopatrywać się w jej działaniu celu obejścia ustawy,

12) art. 23 w zw. z art. 27 k.r.i.o. poprzez jego błędne zastosowanie i w konsekwencji uznanie iż ubezpieczona, nie wypełnia pojęcia „współpracy” w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, gdyż jest to realizacja obowiązków uregulowanych w art. 23 i 27 k.r.i.o., podczas gdy zakres jej obowiązków i ich specyfika, jak również wyraźne zwiększenie dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej od momentu zatrudnienia skarżącej bez wątplenia świadczą o współpracowaniu K. J. (1) przy prowadzeniu działalności gospodarczej męża a nie jedynie obowiązków z k.r.i.o.,

13) art. 2 ustawy prawo przedsiębiorców - poprzez ograniczenie wykonywania działalności gospodarczej przez M. J. (1), poprzez uznanie, iż osoba zgłoszona przez niego do ubezpieczeń społecznych jako osoba współpracująca przy prowadzeniu działalności gospodarczej wypełnia jedynie obowiązki wskazane w k.r.i.o., podczas gdy powierzony jej zakres obowiązków, posiadane przez nią kompetencje i wiedza związane bezpośrednio z jej wykształceniem spowodowało poszerzenie bazy klientów oraz kontrahentów oraz wpłynęło na rozwój działalności gospodarczej prowadzonej pod nazwą (...), co bez wątplenia potwierdza materiał dowodowy zgromadzony w jak również wyraźne zwiększenie dochodów w okresie współpracy małżonków,

14) art. 68 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych — poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji przekroczenie zakresu działania ZUS, który dokonał bezpodstawnego wykluczenia osoby współpracującej z podlegania pod ubezpieczenia społeczne, a co za tym idzie bezpodstawnego obniżenia podstawy wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, podczas gdy osoba prowadząca działalność gospodarczą uiszczala terminowo składki i wskazała podstawę mieszczącą się w granicach prawa, gdyż dysponowała stosownymi środkami na ten cel,

15) art. 92 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych —poprzez jego niezastosowanie mimo istnienie przesłanek (negatywne wypowiedzi inspektora, sugerowanie pewnych odpowiedzi osobie prowadzącej działalność gospodarczą, nieanalizowane i nieuwzględnienie w protokole kontroli pełnej dokumentacji udostępnionej inspektorowi podczas kontroli) świadczących o wysokiej negatywnej stronniczości osoby dokonującej kontroli do kobiet z zadeklarowaną podstawą składki na ubezpieczenia społeczne, których w niedługim czasie stan rodziny i stan zdrowia uległ zmianie, a co bez wątplenia powinno skutkować jego wyłączeniem,

16) art. 46. ust 1. I ust. 2 i ust. 3 ustawy prawo przedsiębiorców — poprzez dokonanie kontroli, na skutek której skarżąca jak i osoba prowadząca działalność gospodarczą ponieśli szkody moralne, psychiczne i emocjonalne, z uwagi na stres związany z przeprowadzaną kontrolą mającą miejsce na kilka dni po porodzie w momencie gdy K. J. (1) była kobietą tuż po wykonanym zabiegu cesarskiego cięcia i w okresie połogu, co za tym idzie miała problemy z poruszaniem się i z normalnym funkcjonowaniem, a co z kolei powodowało iż nie radziła sobie wówczas z opieką nad nowonarodzonym dzieckiem i potrzebowała ciągłej obecności i pomocy męża w sprawowaniu pieczy i opieki nad noworodkiem, co powyższa kontrola w znacznym stopniu utrudniła, naruszając tym samym prawa przysługującej rodzinie skarżącej, co bez wątplenia miało wpływ na przebieg i kontroli,

17) art. 52. w zw. z art. 53 ustawy prawo przedsiębiorców -poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji wykonanie czynności kontrolnych w sposób niesprawny i zakłócający funkcjonowania przedsiębiorcy naruszając przy tym bezpieczeństwo rodzinny skarżącej, nie uzasadniając i nie uwzględniając przy tym (mimo obligatoryjnego - art. 53)

w protokole kontroli szczególnych okoliczności wskazywanych przez M. J. (1) podczas wykonywanej kontroli, tj. narodzin dziecka i niedyspozycyjności żony, a które bez wątpienia uzasadniają konieczność odstąpienia w tym dniu od dokonania czynności kontrolnych. Nie bez znaczenia jest fakt, iż w okresie kontroli, na rzecz działalności gospodarczej (...) pracowali tylko skarżąca i jej małżonek, co za tym idzie, tylko oni mogli uczestniczyć w przeprowadzanej kontroli, a mimo to organ nie uszanował szczególnego okresu w życiu świeżo upieczonych rodziców (narodzenie ich 12-letniego dziecka oraz złego stanu zdrowia ubezpieczonej) i z premedytacją dokonał kontroli zaburzając mir i spokój rodzinny, pomimo tego, iż J. M. wielokrotnie informował inspektora, iż jest to czas szczególnie niekorzystny na przeprowadzenie kontroli z uwagi na powyższe,

18) art. 59 ust. 1, ust. 3 i ust. 5 ustawy prawo przedsiębiorców- poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji dokonanie kontroli mimo sprzeciwu przedsiębiorcy co do przeprowadzenia kontroli w danym terminie, z uwagi na zły stan zdrowia żony i nowonarodzonego dziecka, jak również nieuwzględnienie w protokole kontroli wskazanych w treści pisma zastrzeżeń zgłaszanych przez M. J. (1) w trakcie kontroli, w tym brak pouczenia M. J. (1) o konieczności złożenia wskazanego sprzeciwu na piśmie aby uznać go za skuteczny (mimo iż organ winien działać w oparciu o zasadę uregulowaną art. 9 K.p.a).

Skarżąca zarzuciła ponadto naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonej decyzji, w tym:

1) naruszenie przepisu art. 7 k.p.a. poprzez decyzji, mimo, iż nie zostały wyjaśnione żadne okoliczności dotyczące stanu faktycznego niniejszej sprawy,

2) naruszenie przepisu art. 7a. k.p.a, tj. zasady przyjaznej interpretacji przepisów poprzez decyzji, której przedmiotem jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, mimo iż w sprawie istnieją wątpliwości co do treści normy prawnej, co w konsekwencji skutkowało brakiem rozstrzygnięcia tych wątpliwości na korzyść strony, mimo, iż nie sprzeciwiały się temu sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ,

3) naruszenie art. 75 k.p.a., 77 k.p.a. oraz 80 k.p.a. poprzez wydanie decyzji bez zebrania i rozpatrzenia całokształtu materiału dowodowego,

4) naruszenie przepisu art. 8 k.p.a. - poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji całkowite podważenie zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów administracyjnych i wszelkich zasad współzycia społecznego który dokonał bezprawnej kontroli ubezpieczonej kilka dni po porodzie (nie upłynął nawet tydzień) co z kolei skutkowało wydaniem rażąco krzywdzącej decyzji naruszającej prawo (w szczególności prawa rodziców a w szczególności kobiet, prawo do ochrony rodziny, prawo do reprodukcji) oraz wszelkie zasady współzycia społecznego,

5) naruszenie przepisu art. 9 w zw. z art. 11 K.p.a. — poprzez niewłaściwe informowanie strony o okolicznościach sprawy, jak również brak pouczenia M. J. (1) o konieczności złożenia sprzeciwu z art. 59 prawo przedsiębiorców na piśmie co skutkowało z kolei jego nieskutecznością jak również nieuwzględnienie w protokole kontroli okoliczności, które bez wątpienia wpłynęły na przebieg kontroli oraz na jej zakończenie, co z kolei skutkowało wydaniem decyzji rażąco naruszającej prawo i zasady współzycia społecznego.

Ponadto K. J. (1) zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych.

W odpowiedzi na złożone odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od strony odwołującej się na rzecz organu rentowego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Organ rentowy podniósł, że K. J. (1) od 1 stycznia 2019 roku faktycznie nie współpracowała przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z M. J. (1) w celach zarobkowych, ale jedynie pozorowano współpracę. W ocenie organu rentowego ustalenie K. J. (1) wysokiej podstawy wymiaru składek z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej w kwocie 11.912,50 zł. było czynnością zamierzoną, mającą na celu obejście ustawy i stworzenie możliwości uzyskiwania wysokich świadczeń z ubezpieczenia

chorobowego. Ponadto organ rentowy wskazał, iż pomoc świadczona przez K. J. (1) przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej przez M. J. (1), jeżeli nawet była świadczona, to była to pomoc doraźna, nie miała stałego charakteru, ani realnego wpływu na jej rozmiar. Zatem ewentualny udział K. J. (1) w działaniach firmy płatnika M. J. (1) był znikomy i miał charakter pomocy rodzinnej wykonywanej dla odciążenia męża, bez większego wpływu na zysk z tej działalności. Udzielona przez ubezpieczoną pomoc nie miała stałego charakteru, a bez niej dochody płatnika M. J. (1) osiągnęły podobny pułap. Okres zwiększonych obowiązków to raptem cztery miesiące, gdyż K. J. (1) z tytułu współpracy została zgłoszona od 1 stycznia 2019 roku, a od 1 maja 2019 roku stała się niezdolna do pracy z powodu choroby, a płatnik w trakcie jej niezdolności do pracy nie zatrudnił żadnej osoby do pomocy przy prowadzeniu działalności gospodarczej, firmę prowadził sam, podobnie jak we wcześniejszym okresie. Ponadto organ rentowy podniósł, iż skoro przed zgłoszeniem K. J. (1) jako osoby współpracującej przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej jak również w czasie jej absencji chorobowej M. J. (1) nie potrzebował pomocy przy prowadzeniu działalności gospodarczej, to nie ulega wątpliwości, że do prowadzenia tej działalności pomoc małżonki K. J. (1) nie była potrzebna. Ponadto organ rentowy wskazał, iż działania K. J. (1) i M. J. (1) były zamierzone i miały na celu obejście ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, co polegało na tym, że rzeczywistym celem podjęcia współpracy pomiędzy K. J. (1), a płatnikiem M. J. (1) było stworzenie warunków dla uzyskania przez K. J. (1) prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego tj. stworzenie tytułu do ubezpieczeń społecznych w myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. J. (1) prowadzi od 8 grudnia 2016 roku pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) "To Słoń" M. J. (1) z siedzibą w D.. Przedmiotem działalności jest handel samochodami osobowymi, ciężarowymi, dostawczymi oraz serwis mobilnym. W siedzibie firmy na ulicy (...) w D. znajduje się garaż oraz pomieszczenia biurowe. K. J. (1) pozostaje w związku małżeńskim z M. J. (1), jak również pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym .

K. J. (1) została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą od 1 stycznia 2019 roku przez płatnika składek M. J. (1). W momencie zgłoszenia K. J. (1) znajdowała się ona w trzecim miesiącu ciąży.

W imiennych miesięcznych raportach rozliczeniowych ZUS RCA złożonych za w/w ubezpieczoną płatnik składek wykazał podstawę wymiaru składek: styczeń, luty, marzec, kwiecień 2019r. - kwotę 11912,50 zł, - maj, czerwiec 2019r. - kwotę 2859,00 zł, - lipiec, sierpień 2019r. - kwotę 0,00 zł.

Środki na opłacenie wysokich składek na ubezpieczenie żony K. J. (1) płatnik składek posiadał z prowadzonej działalności.

Do obowiązków K. J. (1) w ramach współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej zgodnie z zakresem czynności należało: zakup, sprzedaż aut oraz obsługa klientów; wyszukiwanie samochodów, części do samochodów; odbiór faktur oraz podpisywanie faktur w imieniu płatnika oraz wszystkie sprawy związane z wyjaśnieniem nieprawidłowości, brakami oraz reklamacjami; zaopatrzenie materiałów, części do samochodów oraz dostawa do firmy; rozliczenia należności oraz zobowiązań wobec kontrahentów; czynności związane z konserwacją, naprawa samochodów oraz zaprowadzanie samochodów do warsztatów celem przygotowania aut do sprzedaży; korespondencja drogą mailową, drogą pocztową spraw związanych z funkcjonowaniem firmy; zakup paliwa; pilnowanie terminów opłat rachunków i ich regulowanie w terminie; zawieranie ubezpieczeń OC i AC samochodów oraz firmy; współpraca z biurem rachunkowym.

K. J. (1) w ramach prowadzonej przez płatnika działalności pomagała w sprowadzaniu zakupionych samochodów, opłacaniu ubezpieczenia aut, kontaktowała się z księgową, do której zawoziła faktury, była także przyuczana przez płatnika do obserwowania ofert na aukcjach internetowych, wystawiała klientom faktury. Podpisywane faktury dotyczyły np. mycia prywatnego samochodu na myjni samochodowej, zakupu drobnych urządzeń czy opłat dla biura rachunkowego. Natomiast faktury za zakup czy sprzedaż samochodów podpisywał M. J. (1). Nadto, często odbywała spotkania ofertowe, w celu pozyskania jak największej sieci klientów. W zakresie jej kompetencji znajdowało

się również wyszukiwanie samochodów gotowych do zakupu oraz części samochodowych według zaleceń płatnika, a także obsługa bieżących transakcji. K. J. (1) zajmowała się także przyjmowaniem i rozpatrywaniem reklamacji oraz wyjaśnieniem wszelkich nieprawidłowości i uzupełnianiem braków. W zakresie jej obowiązków leżało również, zaopatrzenie w niezbędne materiały, części do samochodów oraz ich dostawa do firmy. Zaprowadzała również samochody do warsztatów celem przygotowania aut do sprzedaży. Została umocowana do zawierania umów o ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu oraz zawierania umów AC oraz wszelkich innych umów z ubezpieczycielem. W okresie współpracy skarżącej z płatnikiem składek doszło do zawarcia wielu polis.

Współdziałanie małżonka K. J. (1) generowało stałe, wyższe dochody z działalności niż w okresie gdy działalność tę jej małżonek prowadził samodzielnie. Płatnik składek osiągnęła przychód w wysokości 83.000,00 zł, w lutym 93.800,00 zł, a kwietniu 167.000,00 zł.

Od 1 maja 2019 roku K. J. (1) złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego.

Do pracy K. J. (1) wróciła na początku września 2019 roku. Obecnie wykonuje te same czynności co poprzednio, musiała tylko zrezygnować z wyjazdów z mężem po samochody.

K. J. (1) przed zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych z tytułu współpracy odbywała staż w Wydziale Komunikacji Starostwa Powiatowego w K.. Staż trwał do 10 grudnia 2018 roku zaś cały grudzień 2018 roku K. J. (1) przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą.

K. J. (1) ukończyła studia licencjackie na Uniwersytecie J. K. w K. o kierunku finanse i rachunkowość.

Płatnik składek (...) M. J. (1) przez cały okres prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej tj. od grudnia 2016 roku nie zgłaszał do ubezpieczeń społecznych żadnego pracownika, czy też osoby wykonującej umowę cywilnoprawną.

M. J. (1) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej opłacał składki na ubezpieczenia społeczne od 8 grudnia 2016r. do 31 grudnia 2018r., czyli w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia tj. w 2016 roku - 555,00 zł, w 2017 roku - 600,00 zł, w 2018 roku - 630,00 zł., a od 1 stycznia 2019 roku od zadeklarowanej kwota nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek tj. w 2019 roku - 2859,00 zł.

K. J. (1) złożyła roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego od 1 maja 2019 roku do 26 czerwca 2019 roku i od 27 czerwca 2019 roku zasiłku macierzyńskiego. Hipotetyczna kwota tych zasiłków wynosi 119.306,52zł. Wysokość składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za K. J. (1), którą płatnik odprowadził od momentu jej zgłoszenia tj. od 1 stycznia 2019 roku wynosi 1.307,54 zł.

Obowiązki jakie wykonywała K. J. (1) nie sprowadzały się jedynie do okazjonalnej pomocy świadczonej na przez małżonka. Uwzględniając zakres czynności obejmujących wiele obowiązków związanych z zakupem, sprzedażą aut i całą obsługą tych czynności wypełniały one pojęcie "współpracy" w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt znak (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., zeznań K. J. (1) k. 151-152, 226v -227, M. J. (1) k. 162-162v, 227, zeznań świadków: K. B. k. 171- B. C. k. 171-172 , U. C. k. 172-173, Ł. G. k. 173, M. J. (2) k. 174, G. O. k. 175, odpowiedzi na pytania W. I. k. 200-203, odpowiedzi na pytania H. J. k. 210, odpowiedzi na pytania A. J. k. 213 -215, odpowiedzi na pytania T. G. k. 218-219, dokumentów przedłożonych przez odwołującą.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. J. (1) jest zasadne.

Spór w sprawie skoncentrował się na ustaleniu, czy świadczenie pracy przez odwołującą się na rzecz płatnika składek spełniało warunki stanowiące podstawę zakwalifikowania jej do podlegania ubezpieczeniu społecznemu jako osoba współpracująca. Zasadniczy spór i problem w rozpoznawanej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy K. J. (1) faktycznie pomagała płatnikowi składek M. J. (1) w okresie od 1 stycznia 2019 roku w prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, a jeśli tak, to należało ocenić, czy rozmiar pracy, jej rodzaj, zorganizowanie i częstotliwość mają wymiar ekonomiczny i organizacyjny na tyle istotny, by można było uznać ją za osobę współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Organ rentowy podnosił, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych od 1 stycznia 2019 roku K. J. (1) jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą M. J. (1) było czynnością prawną dokonaną w celu obejścia ustawy, a jedynym jej skutkiem miało być uzyskanie przez K. J. (1) wysokich świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby prowadzące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą oraz osoby z nimi współpracujące, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności z osobami fizycznymi wskazanymi w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018r. poz. 646) do dnia zakończenia tej współpracy.

W myśl art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, uważa się między innymi małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia.

Za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, zleceniobiorcami oraz z osobami fizycznymi, wskazanymi w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4-5a, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Ustalenie, czy pomoc świadczona przez małżonka przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez współmałżonka stanowi tytuł do objęcia osoby współpracującej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymaga uwzględnienia charakteru i rodzaju czynności podejmowanych przez małżonka, czasu potrzebnego na ich wykonywanie, "ich znaczenia i wartości dla skali prowadzonej działalności gospodarczej, systematyczności, stałości, zorganizowania i powiązania z działalnością gospodarczą (art. 8 ust. 11 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.). (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018r., sygn. akt I UK 202/17).

Cechami konstytutywnymi pojęcia "współpraca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności" w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych są występujące łącznie: a) istotny dla działalności gospodarczej ciężar gatunkowy działań współpracownika, które to działania nie mogą mieć charakteru wtórnego; muszą pozostawać w bezpośrednim związku z przedmiotem podjętej działalności oraz muszą charakteryzować się pewną systematycznością, stabilnością i zorganizowaniem; b) znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 roku , sygn. akt II UK 315/09).

Za współpracę przy prowadzeniu działalności pozarolniczej powodującą obowiązek ubezpieczeń można uznać tylko taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały, zorganizowany, doniosły ekonomicznie, ponadto współpracujący winien mieć istotny wpływ na tę działalność, co oznacza, że wartość

działania współpracownika (rodzaj wykonywanych czynności) musi być znacząca. Jeśli chodzi o aspekt ekonomiczny współpracy, stwierdzić należy, że nakład pracy współpracownika winien przyczyniać się do powiększenia zysku prowadzonego przedsięwzięcia gospodarczego. (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 22 marca 2012 roku, sygn. akt III AUa 51/12).

Jak zatem wynika z powyższego współpracą przy prowadzeniu działalności gospodarczej powodującą powstanie obowiązku ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, jest także współdziałanie małżonka przedsiębiorcy, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia ich współdziałanie przy tym przedsięwzięciu. W takiej sytuacji można bowiem zasadnie twierdzić, że małżonek przedsiębiorcy podejmuje aktywność przynoszącą mu określone dochody, z którą wiąże się obowiązek ubezpieczeń; emerytalnego i rentowych. Takie rozumienie współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej odpowiada celom ustawy systemowej wyrażającym się przymusem ubezpieczenia, na zasadzie równości, wszystkich zarobkujących własną pracą.

Zdaniem Sądu analiza materiału dowodowego zebranego w rozpoznawanej sprawie, w tym w szczególności treść zeznań świadków oraz odwołującej i płatnika składek, pozwala na przyjęcie, iż obowiązki jakie wykonywała K. J. (1) nie sprowadzały się jedynie do okazjonalnej pomocy świadczonej na rzecz małżonka przedsiębiorcy.

Uwzględniając zakres czynności obejmujących wiele obowiązków związanych z zakupem, sprzedażą aut i całą obsługą tych czynności wypełniały one pojęcie "współpracy" w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Nadto wskazać należy, iż czynności wykonywane przez K. J. (1) od stycznia 2019 roku od poniedziałku do piątku, w wymiarze 8-9 godzin dziennie, miały bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej prowadzonej przez płatnika składek i były wykonywane stabilnie, w sposób zorganizowany i ciągły oraz w znaczącym wymiarze czasu.

Rodzaj i zakres czynności wykonywanych przez K. J. (2) wynika z zeznań odwołującej się K. J. (1) oraz M. J. (1). Ponadto okoliczności związane ze współpracą K. J. (2) z M. J. (1) potwierdzili w swych zeznaniach świadkowie: K. B., B. C., U. C., Ł. G., M. J. (2) oraz G. O. a ponadto wynikają one z treści pisemnych odpowiedzi na pytania sporządzonych przez W. I., H. J., A. J. oraz T. G., jak również wynikają z treści dokumentów przedłożonych przez odwołującą się w postaci faktur, potwierdzeń wykonania przelewów, polis ubezpieczeniowych.

W ocenie Sądu dowody potwierdzające, że świadczenie przez K. J. (1) pracy miało charakter współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności są jednoznaczne i przekonywujące.

Z powyższych dowodów wynika, iż K. J. (1) w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez płatnika składek pomagała w sprowadzaniu zakupionych samochodów, opłacaniu ubezpieczenia aut, kontaktowała się z księgową, do której zawoziła faktury, była także przyuczana przez płatnika do obserwowania ofert na aukcjach internetowych, wystawiała klientom faktury. Podpisywane faktury dotyczyły np. mycia prywatnego samochodu na myjni samochodowej, zakupu drobnych urządzeń czy opłat dla biura rachunkowego. Natomiast faktury za zakup czy sprzedaż samochodów podpisywał M. J. (1). Nadto, często odbywała spotkania ofertowe, w celu pozyskania jak największej sieci klientów. W zakresie jej kompetencji znajdowało się również wyszukiwanie samochodów gotowych do zakupu oraz części samochodowych według zaleceń płatnika, a także obsługa bieżących transakcji. K. J. (1) zajmowała się także przyjmowaniem i rozpatrywaniem reklamacji oraz wyjaśnieniem wszelkich nieprawidłowości i uzupełnianiem braków. W zakresie jej obowiązków leżało również, zaopatrzenie w niezbędne materiały, części do samochodów oraz ich dostawa do firmy. Zaprowadzała również samochody do warsztatów celem przygotowania aut do sprzedaży. Została umocowana do zawierania umów o ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu oraz zawierania umów AC oraz wszelkich innych umów z ubezpieczycielem. W okresie współpracy skarżącej z płatnikiem składek doszło do zawarcia wielu polis.

Podkreślić należy, iż specyfika branży, wymaga długiego procesu wdrażania każdego nowego pracownika. Z uwagi na wykształcenie K. J. (1) obejmujące swym zakresem zagadnienia związane z dziedziną finansów i rachunkowość, doświadczenie zawodowe w Wydziale Komunikacji, oraz bliska relacja z osobą prowadzącą tego typu działalność, jej

wdrożenie do wykonywania obowiązków księgowo-administracyjno-biurowych w firmie płatnika składek przebiegło znacznie szybciej, niż ewentualnych innych kandydatów, co w konsekwencji skutkowało tym, iż płatnik składek mógł poświęcić się w głównej mierze sprzedaży aut, co z kolei doprowadziło do znacznego zwiększenia sprzedaży. Niewątpliwie specyfika prowadzonej przez płatnika działalności związanej z handlem samochodami oraz serwisem mobilnym wymagała obecności osoby bliskiej, zaufanej, która dba o dobro i wizerunek firmy oraz która znała specyfikę jej funkcjonowania i można jej było powierzyć szczególne tajemnice związane z prowadzeniem transakcji związanych z zakupem i sprzedażą samochodów, przez co nie był koniecznym sprawowanie nad nią stałego nadzoru, kontroli i weryfikowania powziętych przez nią działań. Zważyć należy, iż bardzo cenna w organizacji jest wypracowana sieć kontaktów, klientów, kontrahentów. Rynek handlu autami jest rynkiem hermetycznym (zamkniętym) i możliwość dokonania najlepszych transakcji mają osoby, które posiadają odpowiednio wypracowane kontakty, wówczas transakcje te są dokonywane na bardzo korzystnych warunkach i stanowią o powodzeniu firmy. Ponadto zwrócić należy uwagę na fakt, że współpraca z odwołującą wykluczała możliwość ujawnienia osobom niepowołanym tajemnicy przedsiębiorstwa, co czyniło małżonkę płatnika składek osobą zaufaną a zarazem jedyną i najlepszą do stałej współpracy. Jednocześnie powyższe uzasadniało niezatrudnianie na jej miejsce innej obcej osoby z zewnątrz, co mogłoby powodować duże zagrożenie ekonomiczne dla płatnika składek.

Podkreślić należy, iż zakres i wymiar świadczonej przez K. J. (1) pomocy na rzecz płatnika składek miała niewątpliwie charakter stały, zorganizowany, oraz miał istotny wpływ na zakres działalności płatnika składek i ekonomiczny rozwój firmy. W ocenie Sądu częstotliwość spotkań z kontrahentami, liczba generowanych przez nią faktur i systematyczne wykonywanie powierzonych jej zadań bez wątplenia świadczą o tym, iż odwołująca współpracowała przy prowadzeniu działalności gospodarczej płatnika składek zaś czynności przez nią wykonywane miały wymiar ekonomiczny. Nakład pracy przyczynił się niewątpliwie do zwiększenia obrotów i tym samym powiększenia zysku płatnika składek. Jak wynika z przedłożonej przez płatnika składek dokumentacji w styczniu 2019 roku osiągnął on przychód w wysokości 83.000,00 zł, w lutym 2019 roku w wysokości 93.800,00 zł, zaś w kwietniu 2019 roku w wysokości 167.000,00 zł. Tak więc wartość działania odwołującej jako współpracownika była na tyle znacząca, że doszło do zwiększenia obrotów i zysku z działalności w okresie objętym współpracą odwołującej z M. J. (1).

Zdaniem Sądu ze względu na rozmiar i charakter wykonywanych czynności praca K. J. (1) nie ograniczała się do wzajemnej, rodzinnej i zwyczajowej pomocy małżonka pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym, jaką świadczy on osobie prowadzącej działalność gospodarczą oraz współdziałania dla dobra rodziny stanowiących przejaw realizacji obowiązków małżeńskich uregulowanych w art. 23 i 27 k.r.o.

W ocenie Sądu okoliczności faktyczne ustalone w niemiejszej sprawie dają podstawę do przyjęcia, że w sytuacji K. J. (1) zostały spełnione cechy konstytutywne pojęcia „współpraca z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność” z art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a tym samym zaistniały podstawy do objęcia jej w okresie od 1 stycznia 2019 roku ubezpieczeniami emerytalnym, rentowym i wypadkowym jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił w pkt I wyroku zaskarżoną decyzję i ustalił, że K. J. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, płatnikiem składek M. J. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2019 roku.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 265), Sąd w pkt II wyroku zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na rzecz K. J. (1) kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.